

ADRODDIAD I'R CYD-BWYLLGOR

27 Tachwedd 2019

Adroddiad gan: Rheolwr Gyfarwyddwr GwE

Pwnc: Adolygiad o gynnydd GwE – adroddiad Steve Munby

1.0 Pwrpas yr adroddiad

1.1 Cyflwyno adroddiad 'Adolygiad o gynnydd GwE' gan Steve Munby 1 i'r Cyd-bwyllgor.

2.0 Cefndir

2.1 Ym mis Medi 2018, adolygodd Steve Munby - ymgyngorydd addysg ar arweinyddiaeth a diwygio - arferion presennol GwE a'r cyfeiriad yr ydym yn mynd iddo. Daeth yr adroddiad i'r casgliad canlynol:

Mae cyfeiriad taith GwE yn hollol gywir. Mae llawer mewn lle bellach i symud pethau ymlaen gyda chadernid – arweinyddiaeth, cyfeiriad clir, diwylliant, cenhadaeth a ffocws, perthynas, hygyrdd gydag ysgolion ac awdurdodau lleol, systemau, sicrhau ansawdd, data. Yn fwy na dim, rhaid i GwE beidio â cholli ei blwc (GwE should hold its nerve), a dal i wneud yr hyn mae'n wneud.

Ar ôl y ddau ddiwrnod gyda GwE rwy'n teimlo'n gadarnhaol am y rhagolygon llwyddiant yng ngogledd Cymru, er gwaethaf yr amrywiol heriau. Mae ansawdd tîm GwE yn uchel, ac mae'r strategaethau yn drawiadol. Mae GwE yn mynd i'r cyfeiriad iawn, ac mae'r tîm yn agored i her allanol tra bo'n benderfynol o wneud y pethau iawn i ysgolion a phlant gogledd Cymru.

2.2 Bu i Steve Munby ail ymweld â'r rhanbarth yn ddiweddar i'n cynorthwyo i werthuso'r gwasanaeth ymhellach a llunio ein cyfeiriad i'r dyfodol. Mae copi o'r adroddiad ynghlwm.

3.0 Materion i'w hystyried

3.1 Er yr adolygiad diwethaf, noda Steve Munby bod cynnydd wedi'i wneud ar y naw argymhelliad. Ym Medi 2018, roedd GwE eisoes yn gwneud cynnydd cryf yn y cyfeiriad y cytunwyd arno ar gyfer y daith, ond ers hynny, mae'r cynnydd naill ai wedi cyflymu'n sylweddol neu, o leiaf, wedi mynd rhagddo yn gyson.

3.2 Adnabuwyd y meysydd o gryfder fel a ganlyn:

- **Arweinyddiaeth a diwylliant.** Mae datblygu diwylliant o fod yn agored ac yn gwrando yn amlwg iawn yn GwE. Mae Penaethiaid a rhanddeiliaid eraill yn sôn am natur hyblyg, agored ac ymatebol GwE.
- **Ymgysylltu â chymheiriaid, clystyrau ac adolygu gan gymheiriaid** Gwneir cynnydd sylweddol wrth ddatblygu effeithiolrwydd ar y cyd drwy glystyrau ysgolion.
- **Lleihau llwyth gwaith a biwrocratiaeth.** Caiff datblygiad pellach G6 effaith gadarnhaol iawn ar leihau llwyth gwaith ysgolion ac YCG.
- **Craffu** - symud at graffu sy'n fwy ymarferol, sydd a wnelo ag ysgolion unigol, a bod aelodau craffu yn ymweld ag ysgolion ac, yn wir, yn cysgodi YCG.
- Darparu **cymorth gwahaniaethol a dibynadwy** sy'n seiliedig ar angen - dull mwy ymatebol a phenodol byth o fodloni anghenion ysgolion ac awdurdodau lleol.
- Mae GwE yn rhan bwysig o helpu i sicrhau **cydlynedd** o ran amryfal bolisiau cenedlaethol, a helpu ysgolion i wneud synnwyr ohonynt ar lefel leol. Mae hyn yn arbennig o wir am y gwaith o drawsnewid ADY, a hefyd pan ddaw i gefnogi datblygiad y cwricwlwm i Gymru.

3.3 Nid oedd unrhyw agwedd ar y gwaith yr ymchwiliwyd iddo lle nad oedd unrhyw gynnydd, er bod nifer o heriau o hyd. Nodwyd yr heriau/pryderon fel a ganlyn:

- **Gorgyffwrdd a dyblygu rhwng GwE a'r awdurdodau lleol** - Mae'n galonogol bod partneriaeth go iawn yn datblygu rhwng GwE a'r awdurdodau lleol a bod y berthynas ag awdurdodau cystal, o leiaf, â'r llynedd, os nad gwell.
- **Mae materion sy'n ymwneud â chyllid** yn her i'r rhanbarth.
- **Recriwtio a chadw arweinwyr ac athrawon.** Mae hyn yn fater sylweddol o hyd mewn llawer o ysgolion, yn y sector uwchradd, mewn ysgolion llai ac yn arbennig cyfrwng Cymraeg.

3.4 Daw Steve Munby i'r casgliad yn ei adroddiad:

Yn wir, fe'm calonogwyd yn fawr am y cynnydd a welwyd flwyddyn yn ddiweddarach. Bodlonwyd fy nisgwyladau, a rhagorwyd arnynt mewn rhai achosion. Nid rwan yw'r amser i gollu'ch plwc (Now is not the time to lose your nerve), ond i ymdrechu o'r newydd a defnyddio'r cyffro a'r brwdfrydedd sy'n amlwg mewn ysgolion. "Rwan yw'r adeg orau yn fy ngyrfa addysgol. Rwyf wir yn teimlo y gallwn symud pethau ymlaen ar hyd a lled Cymru".

4.0 Argymhellion

4.1 Gofynnir i'r Cyd-bwyllgor nodi cynnwys yr adroddiad.

4.2 Penderfynu a oes unrhyw agwedd benodol o'r cynllun maent am ei drafod ymhellach mewn cyfarfodydd i'r dyfodol.

5.0 Goblygiadau Ariannol

5.1 Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol yn codi o'r adroddiad hwn.

6.0 Effaith o ran cydraddoldeb

6.1 Nid oes unrhyw oblygiadau newydd o ran cydraddoldeb yn codi o'r adroddiad hwn.

7.0 Goblygiadau Personél

7.1 Nid oes unrhyw oblygiadau newydd o ran personél yn codi o'r adroddiad hwn.

8.0 Ymgynghori â Wnaed

8.1 Cynrychiolaeth o: Benaethiaid (cynradd ac uwchradd), Deilyddion Portffolio Addysg, Bwrdd Rheoli GwE a staff GwE.

9.0 Atodiadau

9.1 Adolygiad o gynnydd GwE – adroddiad Steve Munby

BARN Y SWYDDOGION STATUDOL

Swyddog Monitro:

Dim i'w ychwanegu o safbwynt priodoldeb.

Swyddog Cyllid Statudol:

Mae rhan 3.3 o'r adroddiad blaen ynghylch adolygiad Steve Munby yn nodi: "Mae materion sy'n ymwneud â chyllid yn her i'r rhanbarth". Wrth gwrs, bydd aelodau cyd-bwyllgor GwE eisoes yn gwbl ymwybodol, fel mae Steve Munby yn nodi ym mharagraff 2 ar bedwaredd dudalen ei adolygiad: "*mae ysgolion hefyd yn ei chael hi'n anodd....tra bod cyllidebau tynn ar waith*" ac "*mae awdurdodau lleol hefyd dan bwysau i barhau i ddarparu gwasanaethau*". Er hynny, yn gyffredinol, ymddengys bod adroddiad yr adolygiad yn dod i gasgliad cadarnhaol ynghylch effaith GwE o'r adnoddau cyfyngedig sydd ar gael.